

Brandskyddsfondens specialunderstöd för forsknings- och utvecklingsprojekt 2024, ansökningsomgång 2

Allmänna principer

Brandskyddsfonden är en fond utanför statsbudgeten ur vilken statsunderstöd kan beviljas efter prövning. Brandskyddsfondens verksamhet grundar sig på lagen om brandskyddsfonden (306/2003) och på statsrådets förordning om brandskyddsfonden (625/2003). På understöd som beviljas ur Brandskyddsfonden tillämpas vad som bestäms i statsunderstödslagen (688/2001), och i fråga om dessa understöd är fonden statsbidragsmyndighet enligt statsunderstödslagen.

Allmänna förutsättningar för beviljande av understöd är att

- 1) det ändamål för vilket understödet söks är samhälleligt godtagbart
- 2) beviljandet av understöd är motiverat med avseende på de mål som ställts upp för användningen av understödet
- 3) beviljandet av understöd ska anses vara nödvändigt med beaktande av annat offentligt stöd som sökanden erhållit samt arten och omfattningen av det projekt eller den verksamhet som är föremål för understödet
- 4) beviljandet av understöd inte bedöms orsaka mer än ringa snedvridning av konkurrensen och verksamheten på marknaden i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Brandskyddsfonden understöder inte verksamhet som till väsentliga delar syftar till att bevaka sökandens egna intressen.

Med stöd av 9 § i statsunderstödslagen utlyser Brandskyddsfonden specialunderstöd för forsknings- och utvecklingsprojekt som inleds i slutet av 2024 samt stipendier avsedda för sökandes personliga bruk (andra ansökningsomgången 2024) enligt följande:

1. Prioriterad ansökan

Inom den prioriterade ansökan ska understödsansökningarna gälla något av de tre områden som beskrivs nedan. I slutet av varje beskrivning anges exempel på forskningsämnen. Prioriteringarna ses över 2024. Nästa ansökningsomgång för forsknings- och utvecklingsprojekt genomförs sannolikt i enlighet med den nya verksamhetsmodellen för statsunderstödsverksamheten.

Område 1: Brandsäkerhet i bostäder

Brandsäkerheten och riskerna i bostäder har förändrats och kommer i framtiden att förändras kraftigt i Finland. I takt med att befolkningen åldras försöker man på olika sätt stödja äldre personer så att de kan bo kvar hemma så länge som möjligt. Vidare skrivs till exempel patienter snabbare ut efter sjukhus- eller institutionsvård för att i stället få hemvård. De som hör till den unga generationen har mindre erfarenhet och kunskap än tidigare generationer på vissa områden som påverkar brandsäkerheten i hemmet, till exempel när det gäller uppvärmning och användning av eldstäder.

Det är ändamålsenligt att på bred basis undersöka och utveckla brandsäkerheten i bostäder. I forsknings- och utvecklingsprojekten bör vikt fästas även vid att utveckla den egna kompetensen hos personer som behöver särskilt stöd och personer som hör till riskgrupper med tanke på brandsäkerhet i bostäder.

Till riskgruppen med tanke på brandsäkerhet hör utöver äldre personer till exempel personer med nedsatt rörlighet, personer med missbruksproblem och psykiska problem, personer med funktionsnedsättning, personer som har utmaningar med tillgång till information och andra motsvarande specialgrupper vars förmåga att agera på ett tryggt

sätt är nedsatt. Personer som hör till dessa specialgrupper, deras anhöriga samt aktörer och organisationer som företräder dem kan bidra till att främja brandsäkerheten. Även tillämpning av och information om lagstiftningen innebär en utmaning på området brandsäkerhet i bostäder.

Den nya tekniken i byggnader, annan nuvarande teknik och nya lösningar för smarta hem medför nya utmaningar också för brandsäkerheten, samtidigt som de också kan erbjuda nya möjligheter att utveckla brandsäkerheten i hemmen. Behovet av att utveckla verksamhetsmodeller gäller inte bara digitala lösningar utan också traditionell interaktion ansikte mot ansikte. Syftet med forskningen är att analysera i vilken riktning brandsäkerheten i bostäder kommer att utvecklas i Finland under de kommande åren, att finna metoder för att förbättra den och att på så sätt kunna svara på de förändringar som sker.

Exempel på forskningsämnen: Utvecklingen av brandsäkerheten i bostäder och framtida risker, inverkan av de boendes ”profil” på riskerna, metoder och förfaranden för att förhindra eldsvådor i bostäder, hur anvisningar och handledning för de boende ska riktas enligt riskprofil, de möjligheter som den nya tekniken erbjuder för att förbättra brandsäkerheten, de möjligheter som så kallade smarta hem erbjuder för att påverka och förbättra säkerheten i bostäder, brandsäkerheten i fråga om specialgrupper samt samhällsforskning för att bedöma brandsäkerheten i bostäder på ett övergripande sätt.

Område 2: Brandsäkerhet vid byggande

De missförhållanden som framkommer vid olycks- och brandutredningar bör undersökas systematiskt med vetenskapliga metoder. Bestämmelserna, anvisningarna och trenderna som gäller byggande utvecklas tidvis snabbt.

Hur stora trender som påverkar planeringen av byggnader och den byggda miljön (till exempel energieffektivitet, koldioxidneutralitet, cirkulär ekonomi, träbyggande) inverkar på brandsäkerheten dryftas ofta först när lösningarna genomförs i praktiken eller när de första olyckorna redan har inträffat. De produkt- och materialkrav som gäller vid byggande anpassas till nya utmaningar med lång fördröjning. Syftet med forskningen är att analysera rådande trender i Finland ur ett brandsäkerhetsperspektiv och att kunna hantera identifierade risker.

Exempel på forskningsämnen: Rökventilation i trapphus, stängningsanordningar för dörrar, byggande på höjden, brandsäkerhet i samband med byggteknik och byggmaterial, brandsektionering i gamla byggnader, rökventilationssystem i trapphus, byggnaders fasadisolering (risker med brandfarlig isolering), brandsäkerhet vid träbyggande samt identifiering och hantering av de effekter som förändringstrenderna och den nya tekniken vid byggandet har på brandsäkerheten.

Område 3: Effektivitet och kapacitet i räddningsväsendets tjänster

Det ställs ständigt krav på effektivitet inom den offentliga serviceproduktionen. För att mäta effektiviteten har man av tradition använt exempelvis prestationsantal, resurser eller kostnader. Dessa indikatorer fungerar bra när man till exempel ska bedöma hur verksamhetens volym och kostnader utvecklas under en viss period.

För att bedöma och utveckla räddningsväsendets tjänster och kapacitet krävs det, vid sidan av de traditionella indikatorerna, jämförbar och enhetlig evidensbaserad information om tjänsternas effektivitet. För att verksamheten ska kunna riktas på ett ändamålsenligt sätt bör räddningsväsendet kunna identifiera de rådande riskerna ännu bättre.

Med effektivitet avses den förändring som verksamheten och de producerade tjänsterna åstadkommer hos kunden eller i samhället. Det handlar om en komplex helhet som består av uppställda mål, producerade tjänster, resurser, olika kundgruppers behov, förändringar i omvärlden samt samhällsfenomen.

Till exempel finns det än så länge mycket lite evidensbaserad information om på vilket sätt räddningsväsendets tjänster påverkar kundernas säkerhet, även om testningen av metoder redan har gett lovande resultat. En bedömning och utveckling av verksamheten kräver information om hur olika tjänster inverkar på samhället och hur denna effekt kan modelleras och mätas.

Forskningen kan vara fenomenbaserad och utgå från effektiviteten och människornas behov. Har till exempel inspektionsbesöken förbättrat kundernas säkerhetskultur, och i vilken omfattning? På vilket sätt har säkerhetskommunikationen förbättrat målgruppens säkerhetskompetens eller inställning till säkerheten och hur har den ändrade kravdefinitionen i fråga om räddningsverksamheten påverkat sannolikheten för skador och skadornas allvar? Utifrån information om effektiviteten är det möjligt att bedöma på vilket sätt räddningsväsendets tjänster kan förbättras och effektivare riktas till enskilda individer, sammanslutningar och hela samhället i syfte att skapa ett tryggt och resilient Finland.

Exempel på forskningsämnen: Säkerhetsteknikens effekter (till exempel hur brandvarnare och automatiska släckanläggningar bidrar till förebyggandet av brandskador), övervakningens effekter och inriktning, säkerhetskommunikationens effekter och inriktning, räddningsverksamhetens effektivitet vid olika typer av olyckor, optimering av räddningsväsendets tjänster, framtagning av information och utveckling av metoder och verktyg för att optimera räddningsväsendets tjänster, brandsäkerhetsrisker hos olika befolkningsgrupper och deras hantering av brandsäkerheten, alternativa metoder för att utveckla brandsäkerhetskompetensen, större interaktion med olika befolkningsgrupper i brandsäkerhetsfrågor, möjligheter som digitaliseringen erbjuder när det gäller att upprätthålla brandsäkerheten, modeller och åtgärder för att minska brandskadorna,

kostnadsnyttoanalyser/kostnadseffektanalyser samt jämförelse och utvärdering av effektanalyser som rör brandsäkerhet.

2. Allmän ansökan

Specialunderstöd kan även beviljas projekt som inte hör till områdena för den prioriterade ansökan. Inom ramen för den allmänna ansökan kan understöd beviljas för produktion och anskaffning av läromedel, utveckling av informationsbehandling och anskaffning av apparatur, försöks-, start-, forsknings- och utvecklingsverksamhet, upplysning och rådgivning samt standardisering.

Vid bedömning av ansökningarna övervägs framför allt hur projekten:

- bidrar till att uppfylla de strategiska målsättningarna för räddningsväsendet
- sprider eller förankrar god internationell, nationell eller lokal praxis
- följer de forskningsteman som ingår i räddningsväsendets forskningsriktlinjer
- hänför sig till riksomfattande utvecklingshelheter
- utvecklar ett effektivt samarbete mellan aktörerna inom räddningsbranschen.

3. Stipendier avsedda för sökandens personliga bruk

Brandskyddsfonden kan även bevilja specialunderstöd i form av stipendier för sökandens personliga bruk eller projekt, till exempel för doktorsavhandling, forsknings- eller skrivarbete eller studieresa.

Ett stipendium kan beviljas ett projekt som ännu inte genomförts, och dess belopp grundar sig på de godtagbara totalkostnaderna. Beloppet på ett stipendium bestäms enligt arbetets omfattning och en fast månadsersättning. Stipendiet är avsett för vetenskapligt arbete på heltid (100 %) för högst två år. Storleken på ett heltidsstipendium är 2 500 euro i månaden.

Stipendiet kan också beviljas på deltid (50 %). Då är stipendiets fasta månadsersättning 1 250 euro.

Stipendierna på heltid och deltid är avsedda för privatpersoner för att täcka sökandens personliga levnadskostnader under en viss tidsperiod. Ett stipendium kan inte sökas för att användas samtidigt med någon annan motsvarande finansiering, betald semester eller förvärvsarbete. Under en stipendieperiod på heltid kan man dock utföra mindre arbete inom den egna branschen eller motsvarande arbete som täcker högst 25 procent av arbetstiden. Under en stipendieperiod på deltid kan andelen annat arbete uppgå till högst 75 procent av den kalkylerade arbetstiden.

En stipendieperiod kan sökas två gånger. Stipendiet kan beviljas för en kortare tid än den ansökta perioden.

Stipendietagaren ska teckna en LFöPL-pensionsförsäkring om stipendiet har beviljats för en oavbruten period på minst fyra månader. Mer information om [pensionsförsäkringen för stipendiater](#) finns på Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts (LPA) webbplats.

Den som ansöker om ett stipendium kan söka understöd för LFöPL-pensionsförsäkringen till ett belopp som motsvarar högst 15 procent av den personliga månadsersättningens totala belopp. En beräkning av LFöPL-försäkringsbeloppet kan begäras hos LPA (kundservice/räknare på webbplatsen). Andelen av LFöPL-försäkringen betalas ut endast mot redovisning baserad på verifikation.

Stipendiet betalas ut i högst sex poster. Stipendieansökan ska i tillämpliga delar innehålla motsvarande uppgifter och utredningar som de som anges ovan om specialunderstöd. Beviljandet av stipendium grundar sig på motsvarande allmänna och specifika villkor. För att kunna söka ett stipendium krävs en forskningsplan och ett utlåtande av handledaren. Understöd beviljas inte för maskiner, anordningar, lönebikostnader eller allmänna kostnader.

Ett stipendium kan beviljas i efterhand som ett incitament för ett projekt som redan

genomförts. På begäran av en läroanstalt eller någon annan sammanslutning kan ett stipendium även beviljas som belöning för ett slutfört arbete som ingår i grundexamen. Brandskyddsfondens styrelse beslutar om stipendiets belopp.

En särskild förutsättning för beviljande av stipendier är dessutom att den information som sökanden erhåller kan utnyttjas i större omfattning än enbart i sökandens eget arbete eller inom den egna arbetsgemenskapen.

Brandskyddsfonden beviljar inte stipendier för pro gradu-avhandlingar, diplomarbeten, yrkeshögskolornas lärdomsprov eller andra lärdomsprov som ingår i grundexamen. Stipendier beviljas inte heller för utbildning där sökandens mål är att skaffa kompetens bara för sitt eget arbete eller till nytta för den egna arbetsgemenskapen.

Ansökans innehåll

Till ansökan ska bifogas en separat forsknings- eller arbetsplan som får vara högst 10 sidor lång.
De egentliga forskningsrapporterna ska inte bifogas ansökan.

Ansökan ska innehålla en utredning om:

- särskilt vägande skäl enligt 17 § i lagen om brandskyddsfonden, om det understöd som söks överstiger 50 procent av de godtagbara kostnaderna
- verksamhet, projekt eller evenemang för vilka sökanden från Brandskyddsfonden har fått eller sökt allmänt understöd enligt 16 § i lagen om brandskyddsfonden samt hur dessa beaktas i det specialunderstöd som söks
- särskilt vägande skäl, om resultaten eller produkterna undantagsvis inte är fritt och avgiftsfritt tillgängliga för räddningsförvaltningens myndigheter.

Specialunderstöd beviljas inte projekt eller verksamhet som får allmänt understöd.

Specialunderstöd beviljas inte aktiebolag, om det inte finns särskilt vägande skäl till detta.

Som ett särskilt vägande skäl kan anses till exempel att bolagets syfte enligt bolagsordningen är något annat än att bereda vinst åt sina aktieägare. De aktiebolag som söker understöd ska bifoga bolagsordningen till ansökan.

Ansökan ska innehålla en utredning om effekterna av projektet och en kommunikationsplan. Detta inbegriper projektets mål, planerade resultat eller produkter, nytta och tillämpning av resultaten vid förebyggande av eldsvådor eller främjande av räddningsverksamheten samt mätning och bedömning av effekterna. Kommunikationsplanen ska innehålla uppgifter om hur projektets resultat kommer att publiceras, hur man kommer att informera om resultaten och hur de kan utnyttjas inom räddningsväsendets ansvarsområde.

Till ansökan ska bifogas en plan för hur effektbedömningen av projektet kommer att genomföras (en tabell över effektmålen). En tabell över effektmålen behöver dock inte bifogas stipendieansökningar.

Dessutom ska en preciserad ekonomiplan bifogas till ansökan.

Övriga villkor

Ett särskilt villkor för beviljande av understöd är att den verksamhet eller det projekt som understöds hänför sig till **förebyggande av eldsvådor eller till räddningsverksamhet** och på ett tillräckligt sätt bedöms främja dessa. Understöd kan inte beviljas för objekt som enbart hänför sig till prehospital akutsjukvård eller första insatsen.

Beloppet av specialunderstöd kan uppgå till högst 50 procent av de godtagbara kostnaderna, om inte Brandskyddsfondens styrelse av särskilt vägande skäl beslutar något annat för att målen för beviljandet av understödet ska kunna uppnås.

Sökanden ska studera villkoren för godtagbara och icke-godtagbara kostnader i forsknings- och utvecklingsprojekt.

Som godtagbara kostnader som berättigar till specialunderstöd betraktas inte bland annat utgifter

för affärsverksamhet, låneamorteringar eller andra förvaltningsutgifter än sådana som direkt föranleds av den verksamhet som ska stödjas. Som godtagbara kostnader betraktas inte heller avskrivningar, värdeminskningar, reserveringar eller andra kalkylmässiga poster som inte grundar sig på kostnader som redan uppstått. Från de godtagbara kostnaderna avdras de övriga offentliga understöd som har beviljats för samma ändamål.

Vid anskaffningar som överskrider det nationella tröskelvärdet (60 000 euro) ska lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) följas.

Om resekostnader har godkänts som projektets kostnader, ska statens resereglemente iakttas i fråga om dem. Resekostnaderna ska specificeras så att sambandet mellan kostnaderna och varje enskild resa kan verifieras och kontrolleras. Resekostnaderna godkänns i regel på basis av användning av kollektivtrafik.

En eventuell användning av andra färdmedel kan ersättas med ett belopp som motsvarar biljettpriset för det billigaste kollektiva färdmedlet eller så ska kostnaderna vara särskilt motiverade. En specifikation av bokföringen av resekostnaderna och en kopia av reseräkningarna ska bifogas projektets redovisning.

Om statsunderstöd beviljas för att användas för att understöda en verksamhet eller ett projekt som genomförs av någon annan än stödmottagaren och som fyller ändamålet enligt statsunderstödsbeslutet, ska mottagaren ingå ett avtal om statsunderstödet användning, övervakningen av dess användning och villkoren för dessa med den som genomför verksamheten eller projektet.

Projektets allmänna kostnader ska specificeras och får utgöra högst 17 procent av projektets personalkostnader (lönekostnader och lagstadgade lönebikostnader). Lagstadgade bikostnader som betalas i samband med projektpersonalens löner berättigar till stöd. Lagstadgade bikostnader är arbetspensionsavgift, arbetslöshetsförsäkringspremie, olycksfallsförsäkringspremie och sjukförsäkringspremie. Sökanden ska klarlägga beloppet av de lagstadgade bikostnaderna. År 2023 var den genomsnittliga andelen lagstadgade bikostnader cirka 21,09 procent.

Stödet till sådana anskaffningar av maskiner och anordningar som är av mindre betydelse kan vara högst 70 procent, men stödet kan dock motsvara högst den maximala understödsandelen (%) enligt understödsbeslutet. Stödet till investeringar i samband med projektet kan utgöra högst 50 procent av projektets totala godtagbara kostnader.

Styrelsen kan på begäran av sökanden besluta att förskott betalas på understödet, om det är motiverat med tanke på användningen av understödet och ändamålsenligt med tanke på övervakningen av användningen. Förskott kan dock inte beviljas om sökanden inte har begärt det på ansökningsblanketten eller motiverat varför det är nödvändigt. Förskott beviljas i regel till högst 35 procent av det beviljade understödet. Förskottet för dem som ansöker om stipendium kan motsvara högst två månadsersättningar (5 000 euro för heltidsstipendium/2 500 euro för deltidsstipendium).

Resultaten och produkterna av projekt som finansieras med understöd ur Brandskyddsfonden ska vara fritt tillgängliga för och få användas fritt av alla, om det inte finns särskilt vägande skäl för något annat. Räddningsväsendet ska informeras om projektets resultat. Resultaten och produkterna ska överlåtas för att användas avgiftsfritt eller högst till ett självkostnadspris i vilket Brandskyddsfondens understöd har beaktats till sitt fulla belopp.

I samband med tillställningar och evenemang som genomförs med understödet, på projektets webbplats, i broschyrer och publikationer samt i kommunikationen med tredje parter ska det anges att projektet har beviljats understöd ur Brandskyddsfonden. I fråga om evenemang ska man till utbetalningsansökningarna bifoga evenemangets program liksom en kort redogörelse för på vilket sätt evenemanget anknyter till genomförandet av projektet.

När det gäller läromedelsprojekt och andra publiceringsprojekt ska dessutom en utredning om upphovsrätt, utgivare, publikationssätt och publikationens försäljningspris bifogas. Det eventuella försäljningspriset på en publikation som finansierats med understöd ur Brandskyddsfonden beaktas som inkomst från projektet. Försäljningspriset ska bestämmas på ett sådant sätt att det inte medför företagsekonomisk försäljningsvinst.

Om ett projekt pågår i mer än ett och ett halvt år ska en halvtidsrapport om de olika faserna av och tidsplanen för genomförandet av projektet lämnas in. De projekt som pågår i minst två år ska även lämna in separata årsmål.

Inlämning av ansökan om specialunderstöd

Understöd ska sökas med elektroniska blanketter och tillhörande bilageblanketter. Fritt formulerade ansökningar och ansökningar som kommit in efter det att ansökningstiden har löpt ut behandlas inte. [De uppdaterade blanketterna och anvisningar för hur de ska fyllas i](#) finns på fondens webbplats.

Blanketterna fylls i och sparas elektroniskt (som doc- eller pdf-fil) och skickas med bilagor till Brandskyddsfondens e-postadress psr.sm@gov.fi senast den 15 maj 2024. Någon undertecknad ansökningsblankett behöver inte skickas separat till Brandskyddsfonden.

Om projektet omfattar flera räddningsverk ska ett sakkunnigutlåtande av räddningsverkens partnerskapsnätverk fogas till ansökan. Utlåtandet ska skickas till fonden tillsammans med ansökan. I fråga om regionala investeringsprojekt ska ett utlåtande av välfärdsområdet bifogas. Brandskyddsfonden fattar understödsbesluten vid sitt möte med hjälp av utlåtandena. I fråga om gemensamma projekt ska ett avtal enligt fondens anvisningar sändas senast inom en månad från delfåendet av beslutet.

Sänd endast en ansökan per e-postmeddelande. Ge e-postmeddelandet en rubrik enligt följande modell: Den ansökande organisationens namn, projektets namn, ansökan om specialunderstöd 02/2024.

Ange de bifogade filerna samt kontaktpersonens och organisationens fullständiga kontaktuppgifter i e-postmeddelandet.

Om den inlämnade ansökan är bristfällig, ber fonden vid behov sökanden att komplettera ansökan. Sökanden kan också på eget initiativ komplettera och skicka till fonden handlingar som behövs när ärendet behandlas. Redan inlämnade handlingar kan dock inte ersättas med nya.

Eventuella kompletteringar ska skickas till fonden elektroniskt senast den 22 maj 2024 för att de ska kunna beaktas när ansökningarna behandlas. Fondens sekretariat kan begära kompletteringar också efter det. Ge kompletteringen en rubrik enligt följande modell: Komplettering, den sökande organisationens namn, projektets namn, projektets diarienummer.

Beslut om understöd fattas på fondens styrelsemöte i september 2024.

Avsikten är att den första ansökningsomgången 2025 sannolikt inleds på tjänsten Sokunderstod.fi i enlighet med den nya verksamhetsmodellen för statsunderstödsverksamheten. Ansökningstiden bedöms upphöra den 15 december 2024. Datumerna för när utlysningen inleds och avslutas kan komma att preciseras. Närmare information om hur ansökningsprocessen går till under den första ansökningsomgången 2025 ges i den kommande utlysningen.

Det beviljade understödet betalas i regel ut utifrån faktiska kostnader efter det att en godtagbar utredning av hur understödet använts har lämnats till Brandskyddsfonden. Utbetalning söks med den uppdaterade blanketten för ansökan om utbetalning av specialunderstöd, som finns på Brandskyddsfondens webbplats. I villkoren för understödsbeslutet och på blanketten för ansökan om utbetalning anges vilka bilagor som krävs för utbetalningen.

Även blanketten för ansökan om utbetalning med bilagor ska skickas till fonden elektroniskt. Ge e-postmeddelandet en rubrik enligt följande modell: X. utbetalningsansökan, beslutets diarienummer (VN/xxxx/202x), den sökande organisationens namn, projektets namn.

Frågor besvaras av Johanna Herrala, generalsekreterare, johanna.herrala@gov.fi, tfn 0295 488 460, och Ira Nikoskinen, specialsakkunnig, ira.nikoskinen@gov.fi, tfn 0295 488 285.

Helsingfors den 26 februari 2024

Brandskyddsfondens styrelse